

BESZÁMOLÓ SZAKBIZOTTSÁGI RENDEZVÉNYRŐL

- Időpont: 2017. május 17., szerda
Helyszín: EOQ MNB Képzési Központ
1026 Budapest, Nagyajtai utca 4/a.
Szervező: EOQ MNB Minőségrendszerek, Közigazgatási és Fogyasztóvédelmi,
Építésügyi, valamint Oktatási és Terminológiai Szakbizottságai
„Pódiumbeszélgetések a Minőségről” sorozat
Téma: **A minőség és az innováció harca az építőiparban**
Előadó: **Nyiri Szabolcs** műszaki igazgató, ÉMI Építésügyi Minőségellenőrző
Innovációs NKFT. és MAÚT elnök

A 100% állami tulajdonban levő ÉMI NKFT a teljes építőanyag- és építőiparra kiterjedően folytat vizsgálatokat és ellenőrzéseket, illetve szakértői és szaktanácsadási tevékenységet fejt ki. Kiterjedt műszeres laboratóriumi vizsgálatokat végez: az építőipar területén a legnagyobb vizsgálati spektrumot mondhatja magáénak, mintegy 800 akkreditált vizsgálati módszer alkalmazásával. Újonnan felavatott szentendrei Tudásközpontja mellett további vidéki kirendeltségekkel is rendelkezik. Missziója: a minőség iránti tudatosság felkeltése.

Stratégiai fontosságú feladatuk a tanúsítás és a műszaki értékelés. Az ÉMI az Európai Bizottságnál 1415-ös számon bejelentett vizsgáló és tanúsító szervezet a harmonizált műszaki terület tekintetében. A 275/2013 (VII.16.) számú Kormányrendelet értelmében a Magyar Kereskedelmi Engedélyezési Hivatal (MKEH) által az építési termékek teljesítmény állandóságának értékelésével és ellenőrzésével kapcsolatos feladatok ellátására 20-as számon kijelölt tanúsító és vizsgáló szervezet a nem harmonizált műszaki terület tekintetében. Ugyancsak a hivatkozott Kormányrendelet értelmében az ÉMI jogosult a Nemzeti Műszaki Értékelések (NMÉ) kiadására a megfelelő szabványokkal, illetve az Európai Műszaki Engedély (ETA) által le nem fedett területen. Az 51/2016. (III. 17.) Kormányrendelet értelmében az ÉMI látja el az építkezések szabályszerűségének hatékony állami feladatát.

Az innovációs tevékenység keretében – konzorciumi partnereivel együtt – aktív kutatás-fejlesztési tevékenységet folytat többek között a korszerű anyagok, modern anyagtechnológiák, intelligens irányítási és automatizálási rendszerek területén. Az innováció mellett azonban hatékony minőségbiztosítási rendszerre is szükség van. A minőségi hiányosságok nyomán rengeteg garanciális probléma keletkezik, ami jelentős gazdasági károkat okoz. Itt érdemes megemlíteni, hogy az ÉMI szakemberek a 2015-16. évi építés-felügyeleti ellenőrzések során a szűrőpróbaszerűen vizsgált termékek 8%-ánál nem megfelelő eredményt kaptak, a dokumentumok átvizsgálásakor pedig nem kevesebb, mint 20% volt hibás! Szomorú tapasztalat, hogy a minőségi kérdések kezelése egyáltalán nem egységes, sokkal inkább esetleges. A minőségbiztosítás szempontjából paradigmaváltás szükséges az építési projektek tekintetében. Ha egy épület gyenge minőségben épül meg, annak idő előtti elbontása aránytalanul nagy környezeti terhelést okoz. Az ÉMI az építés-kivitelezés minőségének javítása, valamint a szakmai tapasztalatok megosztása érdekében 2017-ben rendezvény-sorozatot szervez „MINNOTECH Szakmai Napok – Fókuszban a minőségbiztosítás a magasépítészetben” címmel. A program Magyar Építész Kamarai szakmai továbbképzésnek minősül.

2017. május 15-én Szentendrén megtartotta alakuló ülését a 36/2016. (XII. 29.) MvM rendelet értelmében létrehozott Építésügyi Műszaki Szabályozási Bizottság, amely a magasépítési szakterületen is megnyitja a lehetőséget arra, hogy közmegegyeztetés alapján olyan műszaki irányelvek készüljenek, amelyek segítik a projekt végrehajtás szereplőit műszakilag tartósan megfelelő építmények tervezésében és kivitelezésében.

A lakosság jobb tájékoztatására az ÉMI a következő témákban adott ki ingyenes ún. EMILI információs füzeteket: Ablakok, teljesítménynyilatkozat, szerelt építésmóddal készült épületek, homlokzati hőszigetelő rendszerek, hőszigetelés, szerkezeti fa és napelemek.

Az elhangzott előadás élénk vitát és interaktív párbeszédet váltott ki a jelenlevő szakemberek részéről. Abban teljes volt az egyetértés, hogy a marketing, a minőségügy és a értékelemzés együtt jár az építőipar területén is. A tervezés gyakran elszakad a kivitelezéstől, és a helyzetet tovább súlyosbítja a régi, a minőség iránt sokkal tudatosabb szakembergárda nyugdíjazása. A teljesítményelvűség önmagában nem kínál minden kérdésre megoldást, de lehetővé teszi az innovációt. Az építmények biztonsági szintjét az állam (és általában a beruházó) határozza meg, ezt követheti a szabvány, műszaki irányelv. Minden szabvány teljesítményelvű, mert termékjellemzőket, küszöbszinteket és/vagy osztályokat ad meg – így inkább a termék használat előtti viselkedését kifejező mutató.

Szembe kell nézni avval, hogy az Európai Unióban az építési termékek nem rendelkeznek egységes, csupán töredezett piaccal. A harmonizált szabványban nem nyilvánulnak meg a tagországok eltérő igényei. Az Európai Parlament és a Tanács 2011. március 9-én kelt 305/2011 számú rendelete „Az építési termékek forgalmazására vonatkozó harmonizált feltételek megállapításáról” visszaadta a tagországok nemzeti hatáskörébe a termékre, illetve a beépítésre vonatkozó követelmények előírását.

A legfontosabb problémák a felszólalók szerint a következők:

- A tervezők ne dolgozhassanak, ha nincs minőségügyi tanúsításuk!
- Helyesen és naprakészen vezetve az építési naplót hamar megállapítható, hol követték el a hibát és könnyebb azt kijavítani (károk megelőzése).
- Új terminológiai szótár összeállítására van szükséges, hogy nevükön nevezhessük a dolgokat. Nem érdemes elszakadni az angol szakirodalom nyelvezetétől, de a fordításokban vissza kell tükröződnie a magyar szaktudásnak is.
- A tervezés gyakran elszakad(t) a kivitelezéstől – a megfelelő szakembergárda hiányára vezethető vissza a Magyarországon tapasztalható hektikusság (lobbanékonyság, idegesség).

Helyükre kell tenni az olyan fogalmakat, mint a teljesítmény és a minőség: a teljesítményértékekkel tulajdonképpen a minőséget adjuk meg. A piaci önszabályozás ezen a területen nem működik ésszerűen: nem tudjuk ugyanis, hogy a teljes élettartam alatt ki fogja kezelni az építményeket.

Az építési termékek egyedi műszaki specifikációja csak a tartóssági/használhatósági idő végét tartalmazza, de az többnyire kívül esik a garanciális időn. Építési, üzemeltetési követelményekre is szükség van (tudjuk például, hogyan kell téglafalat építeni?) Ha lejár az élettartam, megoldatlan az újrhasználtság.

Várkonyi Gábor